

Pastorale boodschap van de Commissie
Huwelijk en Gezin aan ouders van
homoseksuele kinderen en suggesties
voor pastores

Voor altijd onze kinderen

Inleiding

Met deze pastorale boodschap willen wij ouders bereiken die proberen te verwerken dat hun kind in de adolescentie of op volwassen leeftijd ontdekt heeft dat hij of zij homoseksueel is. We sporen deze families aan om ten overstaan van hun onzekere toekomst te putten uit de reserves van geloof, hoop en liefde. We vragen hun te erkennen dat de kerk enorme bronnen van spirituele kracht biedt om hen op dit punt in het leven van hun gezin en in de toekomst te sterken en te steunen.

We baseren ons in deze boodschap op de *Katechismus van de katholieke kerk*, de leer van paus Johannes Paulus II, verklaringen van de Congregatie voor de Geloofsleer en van onze eigen Bisschoppenconferentie. De boodschap is geen verhandeling over homoseksualiteit. Het is geen systematische uiteenzetting van de morele leer van de kerk. Er wordt theologisch gezien geen nieuw terrein ontgonnen. We willen juist op basis van de leer van de kerk en onze eigen pastorale ervaring woorden van geloof, hoop en liefde spreken tot ouders die behoefte hebben aan de liefdevolle aanwezigheid van de kerk in een tijd die voor hen misschien wel een van de meest beproevende van hun leven is.

We willen ook hulp bieden aan priesters en pastores, die deze ouders en kinderen vaak als eersten benaderen in hun worstelingen en zorgen.

We hebben de afgelopen jaren geprobeerd gezinnen in moeilijke omstandigheden te bereiken. Onze initiatieven hadden de vorm van korte verklaringen, zoals deze, gericht aan mensen die meenden dat ze buiten het bereik van de kerkelijke zorg vielen. *Voor altijd onze kinderen* staat in dezelfde traditie als die andere pastorale verklaringen.

Deze boodschap is niet bedoeld om gebruikt te worden door voor- of tegenstanders of om een bepaalde agenda te dienen. Zij moet niet worden gezien als een goedkeuring van wat

sommigen een “homoseksuele levensstijl” noemen.

Voor altijd onze kinderen is een handreiking van de Bisschoppelijke Commissie Huwelijk en Gezin aan ouders en andere familieleden, die hun een frisse kijk biedt op de waarde van het gezinsleven en de niet aflatende genade van Christus onze Heer.

“Een nog meer edelmoedige, intelligente en verstandige pastorale inzet, naar het voorbeeld van de Goede Herder, is vereist voor de gezinnen die zich geplaatst zien voor objectief moeilijke situaties – vaak onafhankelijk van hun eigen wil, door toedoen van problemen van allerlei aard.”¹

Een kritisch moment, een tijd van genade

Wanneer u deze boodschap ter hand neemt, hebt u wellicht het gevoel dat uw leven in beroering is. U wordt met uw gezin misschien geconfronteerd met een van de moeilijke situaties waarover onze Heilige Vader spreekt:

– U denkt dat uw jong volwassen kind zich aangetrokken voelt tot hetzelfde geslacht en/of u bespeurt een houding of gedragingen die u in verwarring brengen, van streek brengen of waarin u zich niet kunt vinden.

– Uw zoon of dochter heeft laten weten dat hij of zij een homoseksuele geaardheid heeft.

– U ervaart een spanning tussen de liefde voor uw kind als een kostbare schepping van God en een weigering om gedrag goed te keuren waarvan u weet dat het volgens de kerkelijke leer verkeerd is.

U hoeft in deze pijnlijke tijd niet alleen te staan, zonder menselijke steun of Gods genade. De kerk kan een instrument zijn dat zowel hulp als herstel schenkt. Daarom richten wij bisschoppen ons, als pastores en leraren, tot u.

In deze pastorale boodschap baseren we ons op het geschenk van het geloof en op de leer en pastorale praktijk van de kerk om zo liefdevolle steun, betrouwbare leiding en aanbevelingen voor geestelijken te kunnen geven die aansluiten bij de behoeften van u en uw

kind. Het gaat in onze boodschap over het accepteren van uzelf, uw overtuigingen en waarden, uw vragen en alles waarmee u op dit moment worstelt; over de acceptatie van en liefde voor uw kind als een geschenk van God; en over de aanvaarding van de volle waarheid van Gods openbaring met betrekking tot de waardigheid van de menselijke persoon en de betekenis van de menselijke seksualiteit. Vanuit het katholieke morele perspectief zijn deze niveaus van acceptatie niet met elkaar in tegenspraak, omdat waarheid en liefde geen tegenstelling vormen. Zij zijn onverbrekelijk met elkaar verbonden en geworteld in één persoon, Jezus Christus, die God openbaart als de hoogste waarheid en verlossende liefde.

We richten deze boodschap ook tot de kerkelijke gemeenschap in het algemeen en in het bijzonder aan priesters en andere werkers in het pastoraat, met de vraag om onze woorden te vertalen in een houding en handelwijze op de weg van liefde die Christus ons gegeven heeft. Door de gemeenschap van gelovigen schenkt Jezus u hoop, hulp en herstel, zodat heel uw gezin kan blijven groeien in de innige gemeenschap van leven en liefde die God voor ogen staat.

Uzelf accepteren

Omdat sommigen van u zich wellicht meegesleept voelen in een golf van emoties, richten we onze aandacht eerst op de gevoelens. Hoewel het geschenk van de menselijke seksualiteit soms een groot mysterie kan zijn, is de kerkelijke leer duidelijk op het punt van homoseksualiteit. Omdat de inhoud van die leer nu echter heel persoonlijk geworden is in verband met uw zoon of dochter, kunt u in verwarring raken of een conflict ervaren.

U kunt veel verschillende emoties ondervinden, elk in verschillende mate, zoals:

Opluchting: Misschien had u al een tijd het gevoel dat uw zoon of dochter in een bepaald opzicht anders was. Nu is hij of zij bij u gekomen en om u iets heel belangrijks toe te vertrouwen. Het kan zijn dat de andere kinderen het eerder hebben gehoord dan u en het u niet wilden vertellen. Hoe het ook zij, er is

1. Johannes Paulus II, apostolische Exhortatie *Familiaris consortio* (22 november 1981), 77.

een last van uw schouders gevallen. Erken de mogelijkheid dat uw kind u dit niet verteld heeft om u verdriet te doen of een afstand te scheppen, maar uit liefde en vertrouwen en een verlangen naar eerlijkheid, intimiteit en nauwer contact.

Woede: U kunt zich door uw zoon of dochter bedrogen of gemanipuleerd voelen. U kunt kwaad zijn op uw echtgenoot of echtgenote en hem of haar verwijten “dat het kind zo geworden is” – met name als er sprake is van een moeilijke relatie tussen ouder en kind. U kunt kwaad zijn op uzelf omdat u de aanwijzingen voor homoseksualiteit niet herkend hebt. U kunt naast uw woede ook een gevoel van teleurstelling ervaren, als andere familieleden en soms zelfs broers en zusters hun homoseksuele broer of zus afwijzen. Het is evenzeer mogelijk om kwaad te zijn als familieleden of vrienden homoseksualiteit juist te zeer lijken te accepteren of aan te moedigen. Ook kunt u – niet te onderschatten – boos zijn op God dat dit allemaal gebeurt.

Rouw: U kunt nu het gevoel hebben dat uw kind niet meer dezelfde is die u vroeger dacht te kennen. U bedenkt dat uw zoon of dochter u wellicht nooit kleinkinderen zal schenken. Het verlies van deze verwachtingen en het feit dat homoseksuele mensen vaak te maken krijgen met discriminatie en openlijke vijandelijkheden kunnen u veel verdriet berokkenen.

Angst: U kunt zich ernstige zorgen maken om de lichamelijke veiligheid en het algemeen welzijn van uw kind gezien de vooroordelen over homoseksuele mensen. U kunt met name bang zijn dat andere mensen in uw gemeenschap uw kind of uw gezin zullen buitensluiten of met minachting zullen behandelen. De angst dat uw kind besmet raakt met het HIV/AIDS-virus of een andere seksueel overdraagbare aandoening is aanzienlijk en altijd aanwezig. Als uw kind radeloos is, maakt u zich misschien ook zorgen dat hij of zij zal proberen zelfmoord te plegen.

Schuldgevoel, schaamte en eenzaamheid: “Hadden we maar ...” of “Hadden we maar niet...” zijn woorden waarmee ouders zichzelf in zo’n periode kunnen

kwellen. Spijt en teleurstellingen rijzen als spoken uit het verleden op. Een gevoel van tekortschieten kan u een dal van schaamte binnenvoeren dat u dan weer zou kunnen isoleren van uw kinderen, familie en andere gemeenschappen die u hulp zouden kunnen bieden.

Ouderlijke bescherming en trots:

Homoseksuele mensen worden in onze samenleving vaak het slachtoffer van discriminatie en gewelddadigheden. Als ouder wilt u uw kinderen van nature beschermen tegen het kwaad, ongeacht hun leeftijd. U kunt blijven benadrukken: “Je blijft altijd mijn kind. Daar kan niets verandering in brengen. Je bent ook een kind van God, een geschenk, geroepen tot een doel binnen Gods plan.”

Er zijn twee belangrijke dingen die u niet moet vergeten wanneer u uw gevoelens op een rijtje probeert te zetten. Ten eerste, luister naar die gevoelens. Ze kunnen aanwijzingen bevatten voor een beter begrip van Gods bedoeeling met u. Ten tweede is het, omdat sommige gevoelens verwarrend of tegenstrijdig kunnen zijn, niet nodig om aan alle gevoelens gevolg te geven. Het kan voldoende zijn om ze te erkennen, maar het kan ook noodzakelijk zijn om over uw gevoelens te praten. Verwacht niet dat alle spanningen kunnen of zullen worden weggenomen. Het christelijk leven is een reis die wordt gekenmerkt door volharding en gebed. Het is een weg die ons leidt van waar we zijn naar daar waar God ons roept.

Uw kind accepteren

Hoe kunt u het beste uw liefde – een weerspiegeling van Gods onvoorwaardelijke liefde – voor uw kind uiten? Daarvoor zijn ten minste twee dingen noodzakelijk.

Ten eerste, verbreek het contact niet; wijs uw kind niet af. Een schrikbarend aantal homoseksuele jongeren belandt op straat omdat ze door hun familie verstoten zijn. Dit kan in combinatie met andere druk van buitenaf het risico vergroten dat de jongeren zich overgeven aan zelfdestructief gedrag als drugsgebruik en suïcide.

Uw kind kan u en het gezin nu harder nodig hebben dan ooit. Hij of zij is

nog steeds dezelfde persoon. Dit kind, dat altijd Gods geschenk aan u is geweest, kan nu de aanleiding zijn tot een ander geschenk: meer eerlijkheid, respect en onderlinge steun in uw gezin. Uw liefde kan door deze situatie op de proef gesteld worden, maar zij kan ook versterkt worden door uw gevecht om op een liefdevolle manier te reageren.

De tweede manier om uw liefde tot uitdrukking te brengen is passende hulp zoeken voor uw kind en voor uzelf. Als uw zoon of dochter nog in de puberteit is, is het mogelijk dat hij of zij experimenteert met bepaalde homoseksuele gedragingen, als onderdeel van het aanvaardingsproces van de seksuele identiteit. Op zichzelf staande daden maken iemand nog niet homoseksueel. De adolescentie gaat vaak gepaard met vrees of verwarring over de seksuele identiteit. Soms is de beste benadering om gewoon maar “af te wachten”, terwijl u intussen probeert om een vertrouwensrelatie in stand te houden en in verschillende opzichten steun, informatie en bemoediging te bieden.

In veel gevallen kan het goed of noodzakelijk zijn dat uw kind professionele hulp krijgt, zoals psychologische en spirituele begeleiding. Het is natuurlijk belangrijk dat hij of zij zich vrijwillig laat begeleiden. Zoek een therapeut die waardering heeft voor religieuze waarden en die oog heeft voor de complexe aard van de seksualiteit. Zo iemand zal ervaring hebben met mensen helpen om de betekenis van vroege seksuele gedragingen, seksuele aantrekkingskrachten en seksuele fantasieën te doorzien op een manier die leidt tot meer helderheid en duidelijkheid over de eigen identiteit. Onderwijl is het echter essentieel dat u blijft openstaan voor de mogelijkheid dat uw zoon of dochter worstelt om zijn of haar fundamentele homoseksuele geaardheid te begrijpen en te accepteren.

Over de betekenis en implicaties van de term *homoseksuele geaardheid* bestaat geen algemene overeenstemming. De kerkelijke leer maakt een onderscheid tussen een homoseksuele “geneigdheid” die “slechts tijdelijk bestaat”, en “homoseksuelen die voor altijd zo zijn wegens een aangeboren drang”.²

Gezien deze mogelijkheid lijkt het dan ook terecht om de seksuele geaardheid (heteroseksueel of homoseksueel) als een fundamenteel element van iemands persoonlijkheid te zien en de relatieve stabiliteit ervan in een persoon te erkennen. Een homoseksuele geaardheid maakt dat iemand zich emotioneel en seksueel gezien sterker voelt agetrokken tot mensen van hetzelfde geslacht dan tot mensen van het andere geslacht. Een homoseksuele geaardheid betekent niet per definitie dat een persoon zich inlaat met homoseksuele daden.

Er lijkt niet één bepaalde oorzaak aan te wijzen voor een homoseksuele geaardheid. Een algemene mening van deskundigen is dat er meerdere factoren zijn – genetische, hormonale, psychologische – waaruit deze geaardheid voortkomt. In het algemeen wordt een homoseksuele geaardheid ervaren als een gegeven, niet als iets waarvoor men in vrijheid gekozen heeft. Een homoseksuele geaardheid kan daarom als zodanig niet als zondig worden beschouwd, omdat moraal een vrije keuze veronderstelt.

Sommige homoseksuele mensen afficheren zich openlijk als *homo* of *lesbienne*. Deze termen zijn vaak een uiting van de mate van iemands zelfbewustzijn en zelfacceptatie binnen de samenleving. Hoewel deze termen u misschien tegen de borst stuiten vanwege de politieke of sociale connotaties, moet u toch proberen aan te voelen hoe uw zoon of dochter ze gebruikt. Taal mag geen belemmering vormen om een vertrouwensband en een eerlijke communicatie op te bouwen.

U kunt een homoseksueel persoon op twee algemene manieren helpen. Ten eerste kunt u hem of haar stimuleren om de weg van Gods genade te volgen, om zo kuis te leven. Ten tweede moet u zich richten op de persoon, niet op de homoseksuele geaardheid als zodanig. Dit houdt in dat u iemands vrijheid respecteert om wel of niet mee te werken aan een therapie die erop gericht is de homoseksuele geaardheid te veranderen. Bij de huidige stand van de medische en psychologische kennis is er geen garantie te geven voor het welslagen van een dergelijke therapie.

2. Congregatie voor de Geloofsleer, *Enkele vraagstukken van de seksuele ethiek* (29 december 1975), 8.

Het mag daarom geen verplichting zijn om die therapie te volgen, hoewel sommigen er wel misschien wel baat bij vinden.

Al met al is het essentieel om één fundamentele waarheid in gedachten te houden. God houdt van ieder mens als een unieke persoon. Onze seksuele identiteit is medebepalend voor die unieke persoonlijkheid. Eén element van die seksuele identiteit is onze seksuele geaardheid. Onze totale persoonlijkheid omvat dus meer dan onze seksuele geaardheid. Mensen kijken naar het uiterlijk, maar de Heer kijkt in het hart (vgl. 1S 16,7).

God houdt niet minder van iemand omdat hij of zij homoseksueel is. God schenkt zijn liefde overal en altijd aan iedereen die zich openstelt om haar te ontvangen. De woorden van Paulus geven ons grote hoop: “Ik ben ervan overtuigd, dat noch de dood noch het leven, noch engelen noch boze geesten, noch wat is noch wat zijn zal, en geen macht in den hoge of in de diepte, noch enig wezen in het heelal ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, die is in Christus Jezus onze Heer” (Rom 8,38-39).

Gods plan en de opdracht van de kerk aanvaarden

Voor een christelijke gelovige moeten de zelfacceptatie en de acceptatie van een homoseksueel kind plaatsvinden binnen de bredere context van de aanvaarding van de goddelijk geopenbaarde waarheid over de waardigheid en bestemming van de mens. Het is de verantwoordelijkheid van de kerk om in deze waarheid te geloven en haar te onderrichten als een alomvattende morele visie en die visie in het pastorale werk toe te passen op concrete situaties. We zetten de belangrijkste punten van die morele leer hier op een rijtje:

Ieder mens heeft een onvervreemdbare waardigheid, omdat hij of zij naar Gods beeld geschapen is. Vanuit een diep respect voor de totale persoon beschouwt en leert de kerk de seksualiteit als een geschenk van God. Dat men als man of vrouw geschapen is, vormt een essentieel onderdeel van het goddelijke plan, want het is de seksualiteit –

een mysterieuze mengeling van geest en lichaam – die het de mens mogelijk maakt om te delen in Gods eigen scheppende liefde en leven. “Iedereen . . . , heeft als opgave zijn geslachtelijke identiteit te erkennen en te aanvaarden.”³

Zoals alle geschenken van God kunnen de kracht en vrijheid van de seksualiteit ten goede en ten kwade worden aangewend. Iedereen – homoseksuele en heteroseksuele mensen – is geroepen tot een persoonlijke volwassenheid en verantwoordelijkheid. Met behulp van Gods genade is iedereen geroepen om de deugd van kuisheid in relaties te betrachten. Kuisheid houdt in dat men zijn gedachten, gevoelens en daden op het gebied van de menselijke seksualiteit integreert op een manier die de eigen waardigheid en die van anderen waardeert en respecteert. Het is “de geestelijke kracht die de liefde bevrijdt van zelfzucht en agressie”.⁴

Christus roept al zijn volgelingen op – of zij nu getrouwd zijn of een celibatair leven leiden – tot een hogere norm voor de liefde. Deze impliceert niet alleen trouw, vergeving, hoop, volharding en opofferingsgezindheid, maar ook kuisheid, tot uiting komend in matigheid en zelfbeheersing. Het is mogelijk om kuis te leven, maar het is niet altijd gemakkelijk, omdat het een voortdurende inspanning vergt om zich tot God te wenden en van de zonde af te keren, in het bijzonder door de kracht van het boetesacrament en de eucharistie. God verwacht van iedereen dat hij streeft naar de vervolmaking van de liefde, die echter slechts geleidelijk bereikt kan worden via de stadia van morele groei.⁵ Om ons op de weg van de bekering te houden is Gods genade beschikbaar en toereikend voor ieder die zich openstelt om haar te ontvangen.

Kuis leven en liefhebben betekent dat men inziet dat “geslachtsgemeenschap het tweevoudige ontwerp van de Schepper alleen binnen het huwelijk volledig symboliseert als een daad van verbondsliefde met de mogelijkheid om een nieuw mensenleven te helpen scheppen”.⁶ Dit is een fundamenteel element van de seksualiteitsleer van onze kerk, geworteld in het bijbelse verslag van de man en de vrouw die

3. *Katechismus van de katholieke kerk*, 2333.

4. Pauselijke Raad voor het Gezin, *De ware betekenis van de menselijke seksualiteit* (8 december 1995), 16.

5. Vgl. *Familiaris consortio*, 34.

6. Bisschoppenconferentie van de Verenigde Staten, *Menselijke seksualiteit: een katholieke perspectief voor onderricht en een levenslang leerproces*, 55.

geschapen werden naar Gods beeld en werden gemaakt om een eenheid te vormen (Gn 2-3).

Hieruit volgen twee conclusies. Ten eerste is het Gods plan dat de geslachts-gemeenschap alleen plaatsvindt binnen het huwelijk tussen een man en een vrouw. Ten tweede moet men bij de geslachts-gemeenschap altijd openstaan voor de mogelijkheid van nieuw menselijk leven. Homoseksueel geslachts-verkeer kan niet aan deze twee voorwaarden voldoen. Daarom leert de kerk dat homoseksueel gedrag objectief gezien immoreel is, waarbij een belangrijk onderscheid gemaakt wordt tussen dit gedrag en een homoseksuele geaardheid, die op zichzelf genomen niet immoreel is.

Het is ook belangrijk dat noch een homoseksuele noch een heteroseksuele geaardheid onvermijdelijk tot seksuele activiteit moet leiden. Men kan de totale persoonlijkheid niet terugbrengen tot de seksuele geaardheid of het seksueel gedrag.

Respect voor de door God geschonken waardigheid van ieder mens impliceert de erkenning van mensenrechten en menselijke verantwoordelijkheden. De leer van de kerk maakt duidelijk dat de fundamentele mensenrechten van homoseksuele personen beschermd moeten worden en dat wij er allen naar moeten streven om iedere vorm van onrechtvaardigheid, onderdrukking of geweld tegen hen uit te bannen.⁷

Het is niet voldoende om alleen onrechtvaardige discriminatie tegen te gaan. Homoseksuele mensen “moeten worden behandeld met respect, begrip en fijngevoeligheid”.⁸ Zij hebben net als ieder ander behoefte aan koestering op verschillende niveaus tegelijk.

Hierbij hoort vriendschap, een vorm van liefde die van essentieel belang is voor een gezonde menselijke ontwikkeling en een van de mooiste ervaringen die een mens kan hebben. Vriendschap kan uitstekend gedijen buiten een seksuele relatie om.

De christelijke gemeenschap moet haar homoseksuele zusters en broeders begrip en pastorale zorg bieden. Ruim twintig jaar geleden zeiden wij als bisschoppen dat “homoseksuelen ... een actieve rol in de christelijke gemeenschap moeten spe-

len”.⁹ Wat betekent dat in de praktijk? Het betekent dat alle homoseksuele mensen het recht hebben om in de gemeenschap verwelkomd te worden, het woord van God te horen en pastorale zorg te ontvangen. Homoseksuele mensen die kuis leven, moeten de gelegenheid krijgen om de gemeenschap te leiden en te dienen. De kerk heeft echter het recht om openbare leidinggevende en dienende functies te ontzeggen aan mensen – homoseksueel of heteroseksueel – die door hun publieke gedrag openlijk tegen haar leer ingaan.

De kerk erkent het belang en de dringende noodzaak van de zorg voor mensen met HIV of AIDS. Hoewel de HIV- of aidsepemie de gehele mensheid treft, en niet alleen homoseksuelen, heeft hij binnen deze groep wel verwoestende gevolgen en intens verdriet veroorzaakt voor veel ouders, familieleden en vrienden.

Zonder zelfdestructief gedrag te willen vergoelijken of de persoonlijke verantwoordelijkheid te ontkennen, staan wij afwijzend tegenover de gedachte dat HIV/AIDS een directe straf van God is. Voorts:

“Mensen met AIDS zijn geen verre, vreemde personen, objecten van onze gemengde gevoelens van meelij en afkeer. Wij als individuen en gemeenschap moeten ons steeds van hun bestaan bewust zijn en hen omarmen met onvoorwaardelijke liefde. Het evangelie eist eerbied voor het leven in alle omstandigheden. Liefdevol medeleven met mensen die door HIV zijn geïnfecteerd is het enig authentiek evangelische antwoord.”¹⁰

Er kan niets uit de bijbel of uit de katholieke leer worden aangehaald om houdingen en uitingen te rechtvaardigen die getuigen van vooroordelen en discriminatie. We herhalen hier wat we al in een eerdere verklaring schreven:

“We roepen alle christenen en burgers van goede wil op om zich te verzetten tegen hun eigen angsten voor homoseksualiteit en een grens te stellen aan de grappen en discriminatie waardoor homoseksuele mensen gekwetst worden. We begrijpen dat een homoseksuele geaardheid al genoeg zorgen, pijn en problemen met betrekking tot de zelfaanvaarding met zich meebrengt

7. Vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, *De pastorale zorg voor homoseksuele mensen*, 10.

8. *Katechismus van de katholieke kerk*, 2358.

9. Bisschoppenconferentie van de Verenigde Staten, *Leven in Christus Jezus: Een pastorale reflectie op het morele leven*, 19.

10. Bisschoppenconferentie van de Verenigde Staten, *Geroepen tot medeleven en verantwoordelijkheid: een antwoord op de gevaren van HIV/AIDS (november 1989)*, in: *Kerkelijke documentatie (1991)* 8, blz. 31.

zonder dat de samenleving daar nog eens een op vooroordelen gebaseerde bejegening aan toevoegt.”¹¹

Pastorale aanbevelingen

Om een uitweg te vinden uit het isolement dat u of uw zoon of dochter misschien ervaart, doen wij u en de priesters en pastoraal werkers de volgende aanbevelingen.

Voor de ouders:

1. Accepteer uzelf als ouder en heb uzelf lief teneinde ook uw zoon of dochter te kunnen accepteren en lief te hebben. Wijt de homoseksuele geaardheid van uw kind niet aan uzelf.
2. Doe alles wat u kunt om uw kind te laten merken dat u nog steeds van hem of haar houdt. Dat u zijn of haar homoseksuele geaardheid accepteert, hoeft echter niet te betekenen dat u alle daarmee samenhangende houdingen en gedragskeuzes goedkeurt. Misschien moet u wel een vraagteken zetten bij bepaalde aspecten van de levensstijl waartegen u bezwaar hebt.
3. Dring er bij uw zoon of dochter op aan dat hij of zij met de katholieke geloofsgemeenschap verbonden blijft. Als ze de kerk al verlaten hebben, dring er dan op aan dat ze terugkeren en zich met de gemeenschap verzoenen, met name door het boetesacrament.
4. Raad uw zoon of dochter aan om een geestelijk raadsman/mentor te zoeken, die hem of haar kan leiden bij het gebed en een kuis en deugdzaam leven.
5. Zoek zelf in uw behoefte aan begrip, acceptatie en innerlijke vrede ook hulp, wellicht in de vorm van psychologische of spirituele begeleiding. Overweeg ook om bij een praatgroep voor ouders te gaan of deel te nemen aan een retraite voor katholieke ouders van homoseksuele kinderen. Andere mensen hebben dezelfde weg afgelegd als u, maar zijn misschien al verder in hun tocht. Zij kunnen met u delen hoe u op een effectieve manier kunt omgaan met lastige familiesituaties, zoals de vraag hoe u familie en vrienden over uw kind kunt vertellen, hoe u homoseksualiteit kunt uitleggen aan jongere kinderen en hoe u op een christelijke manier met de vrienden van

uw zoon of dochter kunt omgaan.

6. Richt u met liefde en dienstbaarheid op andere ouders die wellicht met de homoseksualiteit van hun zoon of dochter worstelen. Benader uw parochie over de mogelijkheid om een praatgroep voor ouders op te zetten. Het bureau voor gezinshulp van uw diocees, katholieke hulporganisaties of een speciale ambtsdrager in het diocees kan hierbij hulp bieden.
7. Als u profiteert van de mogelijkheden tot vorming en ondersteuning, onderhoud dan dat u alleen uzelf kunt veranderen; u bent alleen verantwoordelijk voor uw overtuigingen en daden, niet voor die van uw volwassen kinderen.
8. Stel uw vertrouwen volledig op God, die machtiger, barmhartiger en vergevingsgezinder is dan wij ooit zijn of zouden kunnen zijn.

Voor de pastores:

1. Wees beschikbaar voor ouders en gezinnen die u om pastorale hulp, leiding en voorbeden vragen.
2. Verwelkom homoseksuele mensen in de geloofsgemeenschap. Zoek contact met de randkerkelijken onder hen. Vermijd stereotypen en veroordelende uitspraken. Probeer eerst te luisteren. Ga er niet vanuit dat alle homoseksuele mensen ook seksueel actief zijn.
3. Informeer u over homoseksualiteit en de kerkelijke leer, zodat u in uw preken, lessen en gesprekken goed geïnformeerd en doelmatig bent.
4. Gebruik de woorden “homoseksueel”, “homofiel” en “lesbienne” op een eerlijke en juiste manier, zeker vanaf de kansel. U kunt mensen op allerlei tactvolle manieren ‘toestemming’ geven om met elkaar te praten over de vragen rond homoseksualiteit en hen laten weten dat u ook bereid bent om mee te praten.
5. Houd een lijst bij van instellingen, groepen en hulpverleners of andere deskundigen waarnaar u homoseksuele mensen of hun ouders en familieleden kunt verwijzen als zij bij u naar gespecialiseerde hulp informeren. Beveel instellingen aan waarvan de werkwijze overeenstemt met de katholieke leer.
6. Help praatgroepen opzetten of maak reclame voor bestaande praatgroepen voor ouders en familieleden.

11. *Menselijke seksualiteit: een katholiek perspectief voor onderricht en een levenslang leerproces*, 55.

7. Informeer u over HIV en AIDS zodat u uw werk beter geïnformeerd en met meer medeleven kunt doen. Bid tijdens de dienst ook voor mensen die met HIV of AIDS leven, hun verzorgers, de mensen die eraan overleden zijn en hun familie, lotgenoten en vrienden. Er kan een speciale eucharistieviering worden gehouden voor de genezing en zalving van zieken worden verbonden aan de Wereldaidsdag (1 december) of aan een plaatselijk AIDSproject.

Conclusie

Voor Paulus is de liefde de belangrijkste van alle geestelijke gaven. Johannes beschouwt liefde als het duidelijkste teken van Gods aanwezigheid. Jezus noemt de liefde als basis van zijn twee grote geboden die de gehele wet en de profeten volbrengen.

Liefde is ook de rode draad door elk gezinsleven. Liefde kan worden gedeeld, gekoesterd, afgewezen en soms worden verloren. Elk gezin staat in deze tijd voor de uitdaging om Christus na te volgen op zijn weg van liefde. Voor uw gezin is er nu een extra kans om liefde te delen en te ontvangen. Zo worden ook onze kerkelijke gemeenschappen opgeroepen een toonbeeld van liefde en gerechtigheid te zijn. Onze homoseksuele zusters en broeders – ja, alle mensen – worden opgeroepen tot een verantwoorde manier van liefhebben. Tot slot richten wij nog het woord tot onze homoseksuele broeders en zusters.

Deze boodschap is een handreiking aan jullie ouders en familieleden, waarin we hen uitnodigen om zich open te stellen voor Gods genade die nu in hun leven tegenwoordig is en hun vertrouwen te stellen op de nooit aflatende barmhartigheid van Jezus, onze Heer. We reiken nu ook jullie de hand en nodigen jullie uit om hetzelfde te doen. We zijn geroepen om één lichaam en één geest te worden in Christus. We hebben elkaar nodig wanneer we “geheel naar Christus toe (te) groeien. Hij is het hoofd waaruit het hele lichaam kracht put. Als een welsluitend geheel bijeengehouden door de steun van al zijn gewrichten bereikt het zijn volle wasdom door de werkzaamheid die ieder deel is toegemeten en bouwt het zichzelf op in liefde” (Ef 4,15-16).

Hoewel jullie je nu en dan misschien moedeloos, gekwetst en boos voelen, vragen we jullie om je niet af te keren van je familie, de christelijke gemeenschap en alle mensen die van jullie houden. In jullie wordt Gods liefde geopenbaard. Jullie blijven voor altijd onze kinderen.

“Liefde laat geen ruimte voor vrees. De volmaakte liefde drijft de vrees uit” (1Joh 4,17-18).

Vertaling: drs. P.C. de Die